

szellőkések okozta állványrezgéseket sem képes teljesen kioltani (bár azt is csökkenteni), ezért továbbra is mindenképp javasolt erős lábak, vagy tartóoszlop (de legfőképp kupola) használata, valamint az EQ6 mechanika kitisztítása, és e cikkben fentebb említett betegségeinek a kijavítása is. És végül, de nem utolsósorban a pólusra állás pontossága és a légköri refrakció (és csakis e két tényező) természetesen nagyban befolyásolja az elérhető pontosságot.

Hogy ez kinek éri meg, és kinek nem, azt mindenkinek magának kell eldöntenie; több lehetőség is kínálkozik. Pl. beépített autoguider chip (SBIG), off-axis guider sugárosztóval és kellően érzékeny vezető CCD-vel, vagy vezetőtávcső-kamerával, hogy csak néhányat említsünk a már létező megoldások közül. Az árak és jellemzők is ennek megfelelően szórnak. Mostantól viszont létezik egy újabb eszköz, ami más prioritások mentén kínál alternatívát a „high-tech” észlelők számára.

Hogy ezt a döntést megkönnyítsük, íme egy összesítés az EQ6 mechanika különböző „evolúciós fokozataira”:

Egy „felső-középosztálybeli” EQ6 ára:

Alap EQ6: 230 E Ft, „sufni-tuning” kb. 40 E Ft, MicroGiga fogasszíjas motor-kit 60 E Ft, amihez pl. FS2 vezérlés: 220 E Ft, Gierlinger

csigahajtás: 75 E Ft; összesen 625 E Ft.

Az 1”-es követési pontosságú, „prémium” EQ6 ára:

I. Minimál verzió*: alap EQ6: 230 E Ft; Telescope Drive Master: 300 E Ft; összesen: 530 E Ft.

II. Közepes verzió: EQ6 SynScan: 330 E Ft; „sufni-tuning”: kb. 40 E Ft; Telescope Drive Master: 300 E Ft; összesen: 670 E Ft.

III. Optimális verzió: alap EQ6: 235 E Ft; MicroGiga fogasszíjas motor-kit: 60 E Ft; FS2 vezérlés: 220 E Ft; „sufni-tuning”: kb. 40 E Ft; Telescope Drive Master: 300 E Ft; azaz összesen: kb. 855 E Ft.

*: az alap EQ6 vezérlőjének chipjét át kell programozni, mert az eredetileg beállítható minimális, 2x-es sziderikus korrekciós sebesség túl nagy.

Végül csak az összehasonlítás kedvéért ismét: a fent már említett, sokak által vágyott amerikai Paramount ME távcsőmechanika kb. 3,1 M Ft-os árért kínál 3–5” követési hibát. Igaz, az egyéb paramétereiben is különbözik az EQ6-tól...

Mádai Attila

További információk, elérhetőségek: a.madai@mda-telescoop.com, www.mda-telescoop.com

Egy amatőrtávcső 1947-ből

„Örömmel tölt el bennünket, hogy nem csak a technikai szakemberek, hanem más foglalkozású tagjaink is vállalni merik a távcső házi készítését” – „Dr. Balázs László főállatorvos tagtársunk maga készítette távcsövét mutatjuk itt be, amely több szempontból is eredeti megoldásokat mutat”. Ezekkel az elismerő szavakkal vezeti be Kulin György a szépen megszerkesztett távcső bemutatását (Csillagok Világa 1948/5.).

A kis távcső, amelyet dr. Balázs László, akkor Sásdon, utóbb Pécsen lakó főállatorvos (a régi pécsi amatőrök kedves Laci bácsija), a Magyar Csillagászati Egyesület egyik alapító tagja készített, ma is megérdemli

a figyelmünket. Az 1940-es évek végétől sok amatőrtávcső készült házilag, egymásiknak – ha a tükröcsiszolónak kellő türelme és ügyessége volt – igen jó optikai minősége volt, de nagy többségük mechanikai szerelése elszomorító látványt nyújtott. Vékony tengelyek, gyenge fotóállványra szerelt több tucat kilogrammos szerelések, vilás megoldásnál hangvillaként rezgő tartók, oválisra nyomódott vékony bádgcsővek „biztosították” a lelkes amatőrök elkedvetlenedését. A hibás konstrukciókért nem a készítőket kell elmarasztalnunk: többnyire nem jutottak hozzá megfelelő anyagokhoz, a szakmúszerezs sokba került, jó példa sem nagyon akadt. Ilyen jó példa lehetett (volna) Balázs László szép kis távcsöve. Az immár

60 éves felvételtől is kivehető, hogy a kis műszer igen masszív, össztömege állványostól 18 kg. A 95 mm szabad nyílású főtükör gyújtótávolsága 825 mm, tehát az akkori reflektorok közt fényereje is figyelemre méltó. Feltűnően nagy a finommozgatás két fogastárcsája: ennek egyik oka az volt, hogy ugyanekkora osztottköröket hordoztak, másrészt az igen finom fogazás, és a beléjük kapaszkodó végtelen-csavar lapos menete a valóban „finom” mozgást biztosította.

A csövet felül és középen egy-egy vasgyűrű merevíti. Nagyon jellegzetes az erősen szétterpesztett háromláb (régii teodolit-faállványból), amely szintén a stabilitást biztosította. Igaz, hogy a távcső körül járkálva az észlelő esetleg beléjük botolhatott, ezért is voltak alul fehérre festve. Az állvány magassága 80 cm volt, így az egyébként is magas természet tulajdonosa zenit körül is kényelmesen elérte az okulárt.

A szép kis távcső sok örömet szerzett tulajdonosának, és a távcsőépítők számára ma is példa lehet – a kép közlésével pedig egykori tagtársunknak állítunk emléket.

B. L.

Házi készítésű óriásbinokulár

Örömmel jelenthetem, hogy immár jómagam is óriásbinokulár-tulajdonos vagyok! Építettem egy 30x72-es binokulárt 2 db 72/500-as MOM-objektív és 2 db 7x35-ös Tento binokulár összeházasításával. A mellékelt képen látható műszer „muzeális korú” fa háromlábban (a jól ismert teodolit-állványon) és saját készítésű mechanikán nyugszik. Jól látható az ellensúly, ami jelentős mértékben megkönnyíti műszerem

használatát. A műszer kiváló képet ad, ami elsősorban a kitűnő objektívnek köszönhető. A kettős távcsőbe pillantva gyönyörű, szinte háromdimenziós képet kapok a Holdról és az Orion-ködről is. A köd szinte az égi háttérből „kiemelkedve” mutatja meg magát. Észlelőhelyem Szokolya nevű község, a Börzsöny lábánál fekszik, egy festői környezetű kis völgyben. Minden észlelőnek jó és nyugodt eget kívánok!

Ponikli Péter